

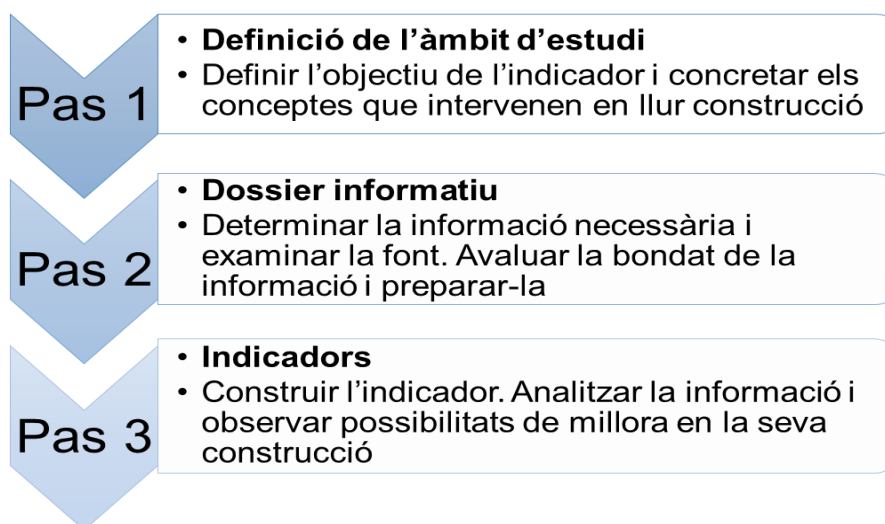
Com mesurar l'impacte social dels ateneus

BCF Consultors

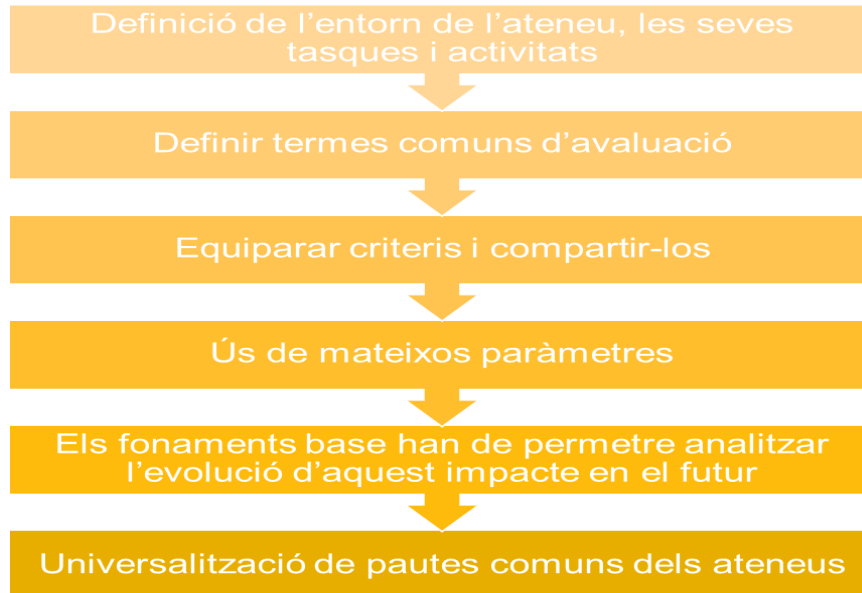
El Departament de Cultura amb la col·laboració de la Federació d'Ateneus de Catalunya i l'ajut de tècnics de l'empresa BCF Consultors, ha desenvolupat la primera metodologia dissenyada per tal que els ateneus, de forma autònoma, puguin realitzar l'avaluació de l'impacte social de la seva entitat en el seu entorn. Cal agrair l'especial col·laboració dels ateneus que han participat en el disseny i les proves del mètode: Centre Moral d'Arenys de Munt i Ateneu Igualadí de la Classe Obrera.

L'impacte social dels ateneus té per finalitat avaluar les conseqüències de la interacció social de l'equipament amb el seu entorn social, per tal de conèixer com l'entitat contribueix a canvis positius i sostenibles en benefici del seu entorn. Els efectes socials d'aquestes interaccions són intangibles i l'esforç de la metodologia es tangibilitza per poder mesurar-los.

"Com mesurar l'impacte social dels ateneus" presenta aquest esforç materialitzat en la metodologia que presentem que estructura el treball en tres passos:

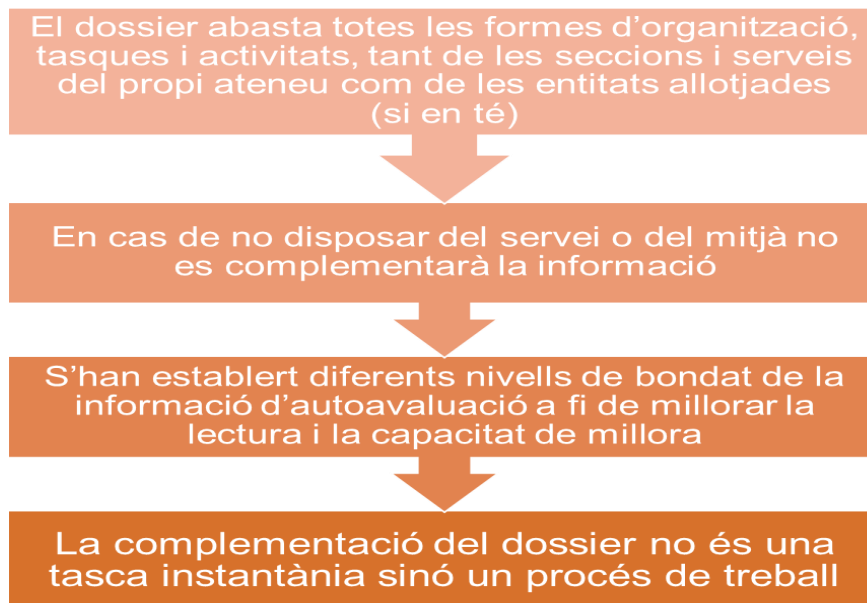

Pas 1. Definició de l'àmbit d'estudis: assentament de les bases de la metodologia

Definicions de l'àmbit d'estudi: **8 ítems**

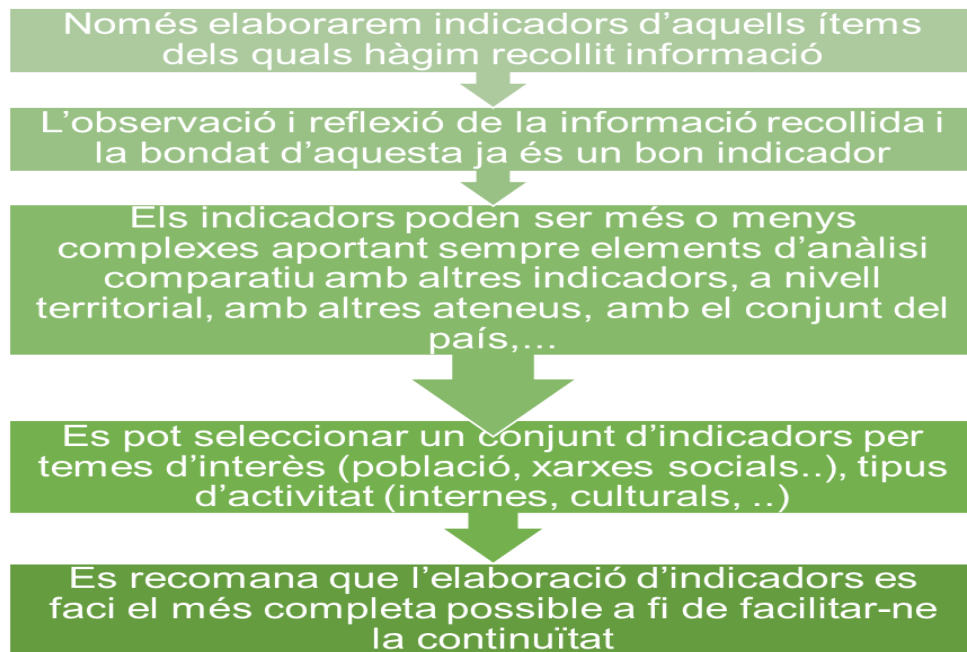
1. Impacte social: definició i límits
2. Ateneus: requeriments de l'entitat des de la perspectiva de la metodologia
3. Tercer sector cultural: definició i classificació
4. Tipus d'activitat: definició de tasques de caràcter intern "actuació, programa..." i tasques de vocació pública "activitat".
5. Territori: entorn territorial d'influència de l'acció de l'ateneu, de l'entorn immediat al món.
6. Autoavaluació de la bondat de la resposta: recollir la màxima informació disponible sense renunciar a la millora contínua
7. Avaluació, importància i expectatives de la qualitat del servei ofert
8. Pautes i definicions comunes utilitzades.

Pas 2. Dossier informatiu: informació a recollir, preguntes a realitzar i avaluació

La informació recollida en el Dossier informatiu ha de complir **7 requeriments bàsics**:

1. Ha de recollir la informació de totes les funcionalitats i activitats de l'entitat
2. Ha de ser una informació accessible: possible i fàcil
3. Ha de presentar diferents nivells de bondat, permet l'avaluació de l'activitat en diversos nivells d'interès, la persona responsable de l'activitat, l'entitat organitzadora o les persones que participen.
4. Ha de ser flexible: assolir nivells màxims i que contempli treballar amb els mínims imprescindibles: respondre sobre cada una de les activitats realitzades o respondre sobre el conjunt d'activitats.
5. Ha de ser comprable, homogènia i alhora permetre la confidencialitat
6. Ha de permetre millores contínues, anar incorporant informació a mesura que l'entitat disposa d'ella.
7. Els resultats han de ser factibles d'assolir i útils per l'ateneu a fi de compensar els recursos emprats en elaborar-los.

Pas 3. Indicadors: Informació pràctica i comparable per a millorar el coneixement i el posicionament de l'ateneu

6 principis de funcionament dels indicadors:

1. Es construeixen a partir de la informació recollida.
2. Tenen valor per sí mateixos i en relació a la informació recollida dels conjunt d'ateneus.
3. Tots ells augmenten el seu valor i significació quan disposem de sèries temporals que permeten la comparació amb ell mateix.
4. La informació proporcionada es pot relacionar amb informació de caràcter territorial, temporal ...
5. L'indicador permet la confidencialitat de les dades registrals de l'ateneu i permet agregar la informació amb d'altres ateneus per a fer treballs d'anàlisi i recerca.
6. Per últim permeten la comparació amb altres àmbits territorials i de les seves variables.

Els indicadors es presenten en **10 àmbits**:

1. Entorn social i poblacional.
2. Composició associativa: per exemple, lloc de naixement dels socis permet analitzar el grau d'integració, la base de cohesió social i permet la comparabilitat amb altres ateneus i altres territoris.
3. Difusió de l'objecte social: per exemple, nombre d'accions realitzades anualment i posicionament respecte a la resta d'equipaments.
4. Apropament/Interacció a col·lectius vulnerables: accions, activitats o programes realitzats per apropar l'ateneu a col·lectius vulnerables i interacció amb entitats allotjades a l'ateneu respecte al conjunt de col·lectius vulnerables.
5. Participants/assistents a les activitats: per exemple, índex de participació segons la zona d'influència de l'ateneu.
6. Temporalitat: periodicitat i freqüència de l'activitat d'una secció adscrita a l'ateneu.
7. Cost repercutit al públic: activitats de caràcter gratuït, preu mitjà, aplicació de preus socials.
8. Posicionament de l'ateneu: coneixement de l'entorn de l'activitat de l'ateneu i participació de no socis.
9. Conciliació vida social: franja diària d'activitat de l'entitat.
10. Web: contingut socials al web.

El dossier de recollida d'informació té un total de 14 apartats que ha permès el disseny de 403 indicadors.

Cada ateneu, en funció de la informació recaptada i d'acord amb la seva estructura i activitat, utilitzarà un itinerari propi en la creació dels indicadors.

A l'enllaç (<https://dadesculturals.gencat.cat/ca/detalls/publicacio/impacte-ateneus>) podeu visualitzar una mostra de 18 indicadors que presenten els valors i permeten emmarcar la seva interpretació

1 Impacte social

- S'exclou explícitament de l'estudi els altres tipus d'impacte (econòmic, cultural, ...) i es restringeix a aquelles conseqüències que es produeixen per la interacció social de l'equipament amb les persones quant a membres d'una comunitat (societat).

Així, l'estudi pretén evidenciar la importància de l'ateneu en la creació de xarxa i de cohesió social en el territori.

- Quant a col·lectius poblacionals, inicialment, es contemplen aquells que es poden definir per la seva relació amb l'ateneu:
 - Persones que tenen responsabilitats (treballen) a l'ateneu.
 - Persones que organitzen i/o realitzen accions, actuacions, programes o activitats.
 - Persones que participen en accions, actuacions, programes o activitats.

No es contempla introduir altres segmentacions poblacionals, en base a altres paràmetres, per què suposaria l'aplicació de mètodes d'anàlisi basats en consultes i entraria en contradicció amb el concepte d'autonomia de l'ateneu per a realitzar la cerca informativa i d'accessibilitat de la informació, fonamentalment pels recursos que necessiten aquestes anàlisis.

- Així com part dels efectes socials de l'ateneu són intangibles i l'esforç s'ha de dirigir en tangibilitzar-los per poder mesurar-los, alguns dels mitjans d'extensió són, igualment intangibles (digitals) i també s'hauran de cercar els instruments més adequats per analitzar-ne els seus efectes.

2 Ateneu

- L'estudi té per objecte els ateneus. En haver-hi una àmplia base bibliogràfica sobre la concepció dels ateneus, sembla pertinent -sense entrar en la discussió conceptual que no és l'objecte del present treball- considerar els requeriments que han de complir els ateneus des de la perspectiva de l'estudi:
 1. Que tinguin una forma jurídica privada, sense afany de lucre.
 2. Que tinguin socis o associats i que els hi proveeixin serveis.
 3. Que estiguin vinculats físicament a un equipament, en règim de propietat, lloguer o cessió. Aquest equipament pot ser d'ús exclusiu o compartit.
 4. Que tinguin o no seccions.
 5. Que tinguin o no entitats allotjades.
 6. Que tinguin o no serveis contractats.

7. Que alguna de les seves accions, actuacions, programes i/o activitats de l'ateneu, de les seccions, de les entitats allotjades i/o dels serveis contractats, s'insereixi en els àmbits contemplats en el tercer sector cultural. Tot i que el fi principal de l'ateneu sigui social, cultural, esportiu, ...

- L'ateneu pot realitzar tasques com ateneu i/o mitjançant seccions. La consideració de la secció com a unitat informant (des de l'òptica de l'estudi) es produirà quan tot i està sota la mateixa forma jurídica (CIF), aquesta tingui una autonomia quant a la realització d'accions, actuacions, programes i/o activitats. Aquesta autonomia ha d'estar reflectida en els estatuts o normativa interna de l'ateneu i avalada per una pràctica superior al període d'un any.
- L'ateneu pot tenir en l'espai (equipament) que gestiona entitats allotjades, la relació contractual amb les quals pot ser força variada, reflectint distints graus de relació o vinculació. Per considerar l'entitat com unitat informant (des de l'òptica de l'estudi) aquesta ha de tenir una forma jurídica pròpia (CIF) i realitzar accions, actuacions, programes i/o activitats autònomament de les del propi ateneu o de les de llurs seccions.
- S'exclouen les entitats o organitzacions que de forma esporàdica o sistemàtica lloguin espais per desenvolupar accions, actuacions, programes i/o activitats.
- L'ateneu pot tenir serveis contractats (externalitzats) a tercers. Per ser considerats com a serveis han de tenir una forma jurídica pròpia (CIF) i han de desenvolupar tasques que vagin dirigides als socis de l'ateneu, de les entitats allotjades o a les persones que participen en les accions, actuacions, programes i/o activitats. S'exclouen els proveïdors que subministren serveis interns per a garantir les necessitats infraestructurals o funcionals de l'ateneu.
- L'estudi té com objecte la figura de l'ateneu com a equipament, així la cerca d'informació i la seva posterior anàlisi es centrarà sobre l'ateneu. La informació sobre les entitats allotjades o serveis contractats serà necessària en tant que formen part de l'ateneu (amb incidència vers la vessant interna i externa).
- En el supòsit de més d'una seu, s'ha de considerar, a afectes de l'estudi i per mesurar l'impacte social- territorial, cada seu com un equipament independent.

3 Tercer sector cultural

Comprèn aquelles associacions i centres d'estudis que desenvolupen activitats culturals, sense ànim de lucre i no formen part del sector públic. És una delimitació que s'utilitzarà en l'estudi a fi de considerar, especialment, l'impacte social de les activitats que es desenvolupin en aquest àmbit.

A continuació, es relacionen les diferents tipologies d'associacions i centres d'estudis, en funció de l'activitat que realitzen, a fi de determinar-ne la composició:

Associacions	Centres d'Estudi
Música Instruments	Història
Acordionistes	Antiga
Bandes	Moderna
Cobles	Medieval
Cornets i tambors	Contemporània
Grallers	Econòmica
Grups instrumentals	Política
Instrumentistes (músic sol)	Social
Musicals	De la cultura
Música tradicional	Del pensament
Orquestres	Agrària
Altres música	Altres història
Música Cant	Patrimoni
Caramelles	Arxius/fons documentals
Corals i orfeons	Fons audiovisuals
Cors Clavé	Museu
Havaneres	Biblioteca
Cantants solistes	Restauració
Altres Cant	Col·leccions
Ball, dansa i cercaviles	Gestió
Ball popular	Intervenció
Ball de gitanes	Altres patrimoni
Ball de Serrallonga	Etnologia
Bastoners	Música
Dansa al carrer	Ball
Esbarts	Dansa
Sardanes	Castells
Desfilades i majorets	Bestiari i foc
Promoció de la dansa	Gegants
Altres ball	Vida quotidiana
	Patrimoni material
	Patrimoni material
	Altres etnologia

Associacions (continuació)

Castells

Castells
Falcons

Bestiari i foc

Bestiari
Diablers
Focs
Trabucaires
Altres Bestiari i Foc

Gegants

Gegants
Capgrossos

Patrimoni

Arxius
Museus
Biblioteques
Patrimoni artístic, històric i arqueològic
Estudis locals
Etnografia
Restauració
Altres Patrimoni

Teatre

Teatre
Circ
Pallassos
Titelles
Màgia
Pastorets
Pessebre vivent
Passions
Altres Teatre

Arts visuals

Dibuix
Pintura
Escultura
Performances
Altres Arts Visuals

Centres d'Estudi (continuació)

Geografia

Humana
Física
Paisatge
Demografia
Altres geografia

Art

Arts plàstiques
Arquitectura
Arts visuals
Arts aplicades
Artesania
Arts escèniques
Altres arts

Antropologia

Social
Cultural
Altres antropologia

Ciències naturals

Geologia
Ecologia
Botànica
Zoologia
Altres ciències naturals

Lingüística

Aplicada
Sociolingüística
Dialectologia
Altres lingüística

Arqueologia

Paleontologia
Clàssica
Medieval
Industrial
Experimental

Literatura

Poesia
Assaig
Narrativa
Teatre
Estudis literaris
Altres literatura

Associacions (continuació)

Tradicions diverses

- Tres tombs
- Romeus i colles
- Festes
- Festivals
- Altres tradicions
- Artesans, artesanía
- Puntaires
- Pessebristes
- Altres artesans
- Literatura
- Narrativa
- Poètics
- Altres Literatura

Comunicació

- Ràdio
- Premsa
- Televisió
- Internet
- Altres Comunicació

Audiovisuals

- Cinema
- Fotografia
- Altres Audiovisuals

Projecció exterior de la cultura

Arquitectura i urbanisme

Filosofia i humanitats

Pensament contemporani

Centres d'Estudi (continuació)

Sociologia

- Pensament polític
- Immigració
- Habitatge
- Altres sociologia

Altres

4 Tipus activitat

Acció, actuació o programa són tasques de caràcter intern que es realitzen pels associats de l'ateneu, de les entitats allotjades o dels serveis. A tall de mostra, en aquest concepte estaria un curs de formació dirigit als socis o l'assaig d'una obra de teatre. Una acció és una tasca puntual, una actuació és l'articulació de diferents accions amb un únic propòsit i un programa està compost d'accions i actuacions que persegueixen un o varis objectius i que tenen una seqüència temporal.

Activitats són aquelles tasques que tenen vocació pública, és a dir que van dirigides a persones que no són membres de l'ateneu, de les entitats allotjades o dels serveis, tot i que hi puguin participar. Per l'objecte de l'estudi seria convenient distingir dos tipus d'activitat:

1. Les activitats que s'emmarquen en l'àmbit del tercer sector cultural.
2. Les activitats que no s'emmarquen en l'àmbit del tercer sector cultural.

Es parteix del supòsit que tant les accions, actuacions, programes i/o activitats són diversos i en diferents formats.

S'entén que mentre una acció, actuació, programa i activitat no inclosa en l'àmbit del tercer sector cultural, resta obert a qualsevol format i contingut, les activitats pròpies del tercer sector cultural es poden classificar a partir de la formulació d'aquestes a l'Estadística del Tercer Sector, facilitant així la tasca de conceptualització i posterior treball amb la informació recollida. Aquesta distinció és fonamental per fer viable la recollida d'informació. A continuació, s'exposa la classificació:

Exhibicions	Altres activitats
Trobades/congressos	Llibres editats
Activitats artístiques o artesanals	Revistes editades
Concerts	Premis convocats
Representacions d'arts escèniques	Activitats de recerca i investigació
Conferències	Altres
Exposicions	
Cursos	
Formació específica	
Divulgació	
Altres	
Activitats de restauració del patrimoni	

5 Territori

S'opta de partida per mesurar l'impacte social en el territori, renunciant a mesurar, a priori, l'impacte en determinats col·lectius o en segments poblacionals de forma estadísticament representativa perquè comporta l'aplicació de metodologies que necessiten recursos que impedirien l'autonomia dels ateneus en l'avaluació del seu impacte social. No obstant, sí que en el marc territorial proposat es pot assolir un grau de determinació notable per diferents segmentacions poblacionals. Aquesta opció comportarà, d'entrada, definir específicament les demarcacions territorials objecte d'estudi.

Hi ha dos reptes transcendents per tal d'aconseguir coherència, comparabilitat i viabilitat en les diferents informacions que s'obtinguin per l'estudi:

1. Utilitzar sempre la mateixa classificació de demarcacions territorials.
2. Que aquestes demarcacions territorials estiguin informades de la població que hi resideix.

Per assolir aquests reptes, relacionant territori i llur població adscrita i que aquesta relació es pugui aplicar a microterritoris, sent alhora un mètode universal, basat en informació pública (accessible) i mapificable, s'ha optat per fonamentar-la en les seccions censals (que és la unitat més petita de la qual es disposa informació pública, sobre població resident). Així, totes les demarcacions territorials que es proposen a continuació han d'incloure seccions censals completes.

Les demarcacions sempre situen a l'ateneu com a referència.

Les diferents demarcacions tenen sentit si representen realitats distintes. En funció de la grandària i estructura (densitat, distribució, ...) del territori es poden ampliar o reduir. Metodològicament, s'aposta per l'opció de desagregar per que les operacions d'agregació sempre són més senzilles. També es manté, com a mínim, dins el municipi: l'entorn immediat, l'entorn proper i el propi municipi.

La proposta de demarcacions territorials és:

- 1. Entorn immediat:** limitat pel contacte directe i físic de l'equipament. Incorporaria els carrers o places que limiten amb l'ateneu. Per cada ateneu s'haurà de definir aquest entorn. És una operació que cal fer obligatòriament, com a mínim una vegada, per poder realitzar l'estudi. Possiblement, sigui la demarcació on hi hagi major impacte social de l'ateneu, ja que la proximitat, en aquests casos, és determinant.
- 2. Entorn proper:** es formaria immediatament després de l'entorn immediat i l'integrarien els carrers i places (no separats per grans vies de comunicació) que formarien una segona corona a l'entorn de l'equipament (no superior, orientativament, als 400 metres lineals de radi a partir de l'equipament). Tal i com passava amb l'entorn immediat s'ha de definir, com a mínim una vegada, per poder realitzar l'estudi.
- 3. Tercera corona:** és el territori que en les ciutats mitjanes i grans podrien representar els barris. Es definiria com un territori que té algun lligam cultural, històric, social, ... que indica un cert sentit de pertinença de la seva població al mateix.
- 4. Quarta corona:** en les ciutats mitjanes i grans correspondria al districte municipal.
- 5. Municipi.**

6. Agrupació supramunicipal: és una agrupació de municipis existent que es pot donar per afinitat en certes activitats o per centralitat del municipi on es situa l'ateneu, en relació als altres municipis.

7. Comarca.

8. Àmbit comarcal: a més de la pròpia comarca on es situa l'ateneu aquesta demarcació inclou les comarques limítrofes.

9. Província.

10. Catalunya.

11. País Valencià, Illes, Catalunya nord, Franja de ponent. Es proposa no elaborar indicadors amb la població adscrita a la demarcació territorial, sinó simplement recollir els aspectes relacionals.

12. Estat espanyol. Es proposa no elaborar indicadors amb la població adscrita a la demarcació territorial, sinó simplement recollir els aspectes relacionals.

13. Altres països. Es proposa no elaborar indicadors amb la població adscrita a la demarcació territorial, sinó simplement recollir els aspectes relacionals.

Les demarcacions territorials precedents tenen un component geofísic molt fort tanmateix, és possible establir una demarcació amb més dependència de les característiques qualitatives de l'activitat generada des de l'ateneu, tot i que hauria de tenir unes característiques comunes universals que permetessin llur comparabilitat.

La consideració, més idònia, de la població adscrita al territori, seria la de la població segons la mobilitat obligada de la mateixa (residència, treball, estudi, ...), per què oferiria un ventall més ampli de la creació de sinèrgies amb les activitats de l'ateneu. En requerir una metodologia molt més complexa, s'ha optat per la població resident.

6 Autoavaluació de la bondat de la resposta

L'objectiu d'arbitrar aquests instrument metodològic és el de recollir la màxima informació possible, sense renunciar a la millora contínua de llur bondat.

El dossier s'ha de complementar de la forma més extensa possible i amb la millor qualitat, així es feia imprescindible, tant per el responsable del dossier, com pels usuaris dels resultats que se'n derivin, saber la bondat de la informació. En aquest sentit cada bloc informatiu o cada entrada informativa (depenent si usen la mateixa font) anirà acompanyada d'una autoavaluació (que realitzarà la persona responsable de complementar el dossier). Es considera important l'autoavaluació per que pretén que es complementi el màxim nombre d'informacions:

- Facilitant a la persona que les ha de bastir poder indicar la bondat de les mateixes, per tant fent possible la informació sense comprometre llur rigor,
- Sense renunciar a la millora de la bondat d'aquesta, en futures actualitzacions. L'autoavaluació de la bondat de la font informativa és la base de la millora de la qualitat de la informació.

Es proposa que l'autoavaluació distingeixi entre quatre graus:

Taula 6

3. Bondat alta. Hi ha una certesa avaluable de la resposta. Existeix una base de dades o registre actualitzat. S'ha consultat amb totes les persones (o a una mostra significativa estadísticament) implicades en l'acció, actuació, programa o activitat.

2. Bondat acceptable. Hi ha certesa, però pot estar compromesa. Existeix una base de dades o registre, però no està actualitzat (d'ençà fa temps). S'ha consultat a un col·lectiu –no al conjunt– que participa, organitza o promou l'acció, actuació, programa o activitat.

1. Bondat baixa. La certesa està condicionada a l'opinió experta. No existeix cap base de dades o registre. La persona que complimenta el dossier expressa llur opinió o la d'una altra persona coneixedora de l'acció, actuació, programa o activitat.

0. No es pot complimentar.

Sempre és convenient i recomanable, anotar al costat de l'autoavaluació quines haurien de ser les tasques (calanderitzades) a fi d'assolir una millora en la bondat informativa.

Com a exemple, es pot donar el cas que en una primera edició en la recollida de la informació per a valorar una activitat (obra de teatre) la informació sigui la que proporciona el responsable de l'activitat, en una segona edició la informació es reculli en base a l'opinió de totes les persones que l'organitzen i la produeixen i, en una tercera edició es pugui realitzar una petita enquesta entre el públic. Així, es passaria d'una bondat informativa 1 en la primera edició, a 2 i a 3 en les successives.

7 Avaluació: valoració, importància, expectatives

De forma força recurrent en el "Dossier informatiu" es demana una triple avaluació sobre una actuació o una activitat, etc. Aquesta avaluació combina tres conceptes clàssics de la teoria de la qualitat de servei: valoració, importància i expectatives. En aquest cas s'ha optat per fer-ho en una escala unificada del 0 al 10, establint un mínim i un màxim, en paral·lel a les avaluacions escolars tradicionals, per tal de facilitar l'avaluació. A continuació es defineixen els tres conceptes:

Taula 5

- **Valoració:** fa referència a la bondat, l'execució, el desenvolupament, l'adequació a l'objectiu de l'acció, actuació, programa o activitat.

- **Importància:** fa referència al grau de rellevància que pels organitzadors té l'acció, actuació, programa o activitat.

- **Percepció:** fa referència a com els participants / assistents a l'acció, actuació, programa o activitat l'avaluen.

8 Pautes i definicions comunes

Nivell d'estudis

Sempre que ha estat possible s'han aplicat classificacions i criteris ja existents, a la cerca de la màxima comparabilitat. En aquest cas s'ha aplicat la classificació de l'IDESCAT pel nivell d'instrucció de la població de 16 anys i més.

Taula 1

1. Sense titulació. No sap llegir ni escriure o hi té dificultats, i sense estudis (primària incompleta).
2. Primer grau. Primària o EGB 1a. etapa completa.
3. Segon grau. Batxillerat elemental (general, laboral o tècnic), graduat escolar, EGB completa o ESO. Formació professional de primer grau o grau oficial. Formació professional de segon grau o grau de mestratge. Batxillerat superior, BUP o COU.
4. Tercer grau. Diplomatura, llicenciatura, doctorat.

Nivell laboral-professional

Sempre que ha estat possible s'han aplicat classificacions i criteris ja existents, a la cerca de la màxima comparabilitat. En aquest cas s'ha aplicat la classificació de l'IDESCAT per població ocupada segons professió i s'hi ha afegit quatre categories: aturat, estudiant, treballs de la llar-cures i jubilat.

Taula 2

1. Personal directiu de les empreses i administracions públiques.
2. Tècnics i professionals científics i intel·lectuals.
3. Tècnics i professionals de suport.
4. Empleats administratius.
5. Treballadors de serveis i venedors de comerç.
6. Treballadors qualificats en activitats agràries i pesqueres.
7. Artesans i treballadors qualificats de la indústria i la construcció.
8. Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors.

9. Treballadors no qualificats.
10. Forces armades.
11. Aturats.
12. Estudiants.
13. Treball de la llar-cures.
14. Jubilats.

Criteris socials

L'abast del concepte "criteris socials" és força ampli, per això i tenint en compte l'objecte del present treball, s'ha restringit a aquells criteris que incideixen directament en situacions d'injustícia, desequilibri, desigualtat, etc... Així, sense la voluntat de fer un llistat exhaustiu s'ofereix la següent relació, orientativament.

- La integració de persones en l'àmbit sociolaboral o en les accions, actuacions, programes o activitats dels col·lectius següents:
 - Persones amb disminució física, psíquica o sensorial o amb malalties mentals que tinguin possibilitats d'inserció en el món laboral.
 - Persones destinatàries de la renda mínima d'inserció.
 - Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, perquè no compleixen els requisits establerts per l'article 6.1 de la Llei 10/1997, del 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció.
 - Joves majors de setze anys i menors de trenta provinents d'institucions de protecció de menors.
 - Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
 - Interns de centres penitenciaris la situació dels quals els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones exrecluses.
 - Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, però que es trobin, segons el parer dels serveis socials competents, en situació de risc d'exclusió.
 - Aturats de llarga durada més grans de quaranta-cinc anys.
 - Gent gran, migrants i altres col·lectius vulnerables.
 - ...

- Mesures per pal·liar la desigualtat entre els sexes, com:
 - Mesures en la conciliació de la vida familiar i laboral.
 - Mesures de discriminació positiva per garantir la paritat.
 - Mesures de cura d'infants o dependents per alliberar temps als cuidadors habituals.
 - ...
- Mesures en l'àmbit del medi ambient en sintonia amb: reduir, reutilitzar, reciclar i recuperar.
- Mesures en l'àmbit de la inserció cultural i respecte a la diversitat cultural.
- Mesures pel foment de l'economia social i/o col·lectiva.

Mapificació

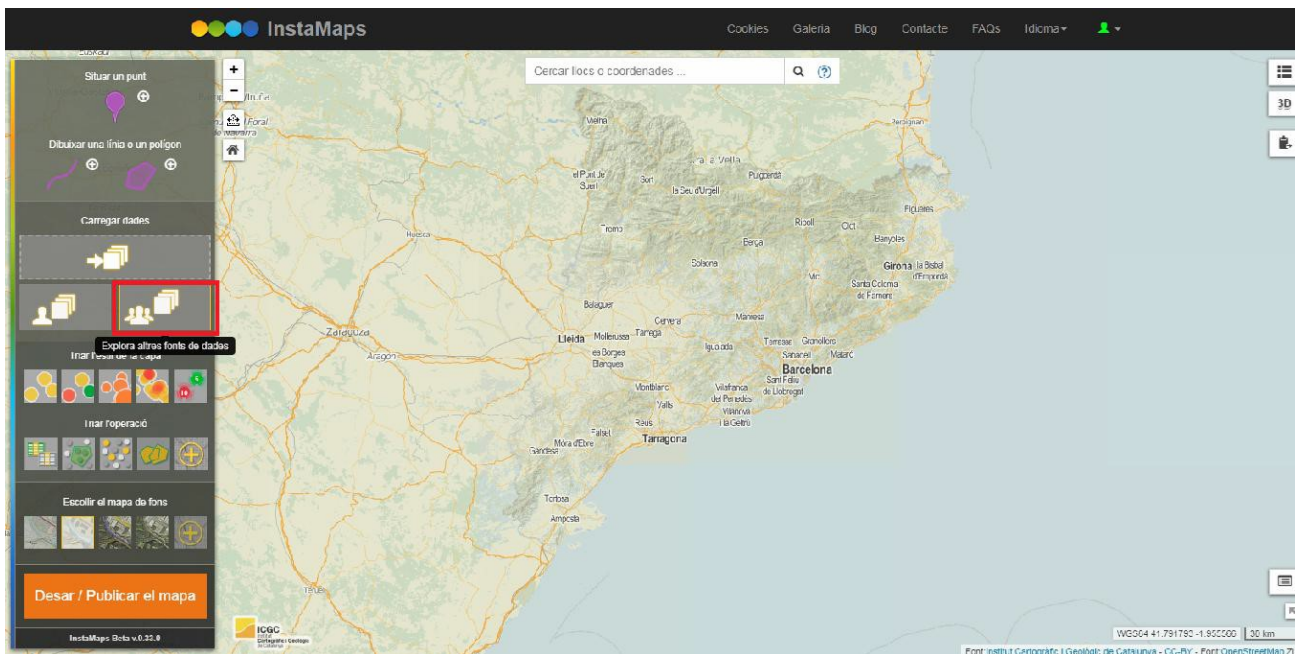
Mapificar la ubicació de l'ateneu i llur relació amb les diferents demarcacions territorials es revela com una eina molt potent que es pot considerar, en si mateixa, com un indicador.

Tal i com s'especifica en l'apartat 1.6 d'aquest mateix document es representaran gràficament aquelles demarcacions més properes a l'ateneu, a més del propi ateneu: entorn immediat, entorn proper, tercera corona i quarta corona.

A fi de portar a terme aquesta mapificació s'ha triat un programa públic, accessible i de fàcil gestió: instamaps² (Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya – Generalitat de Catalunya).

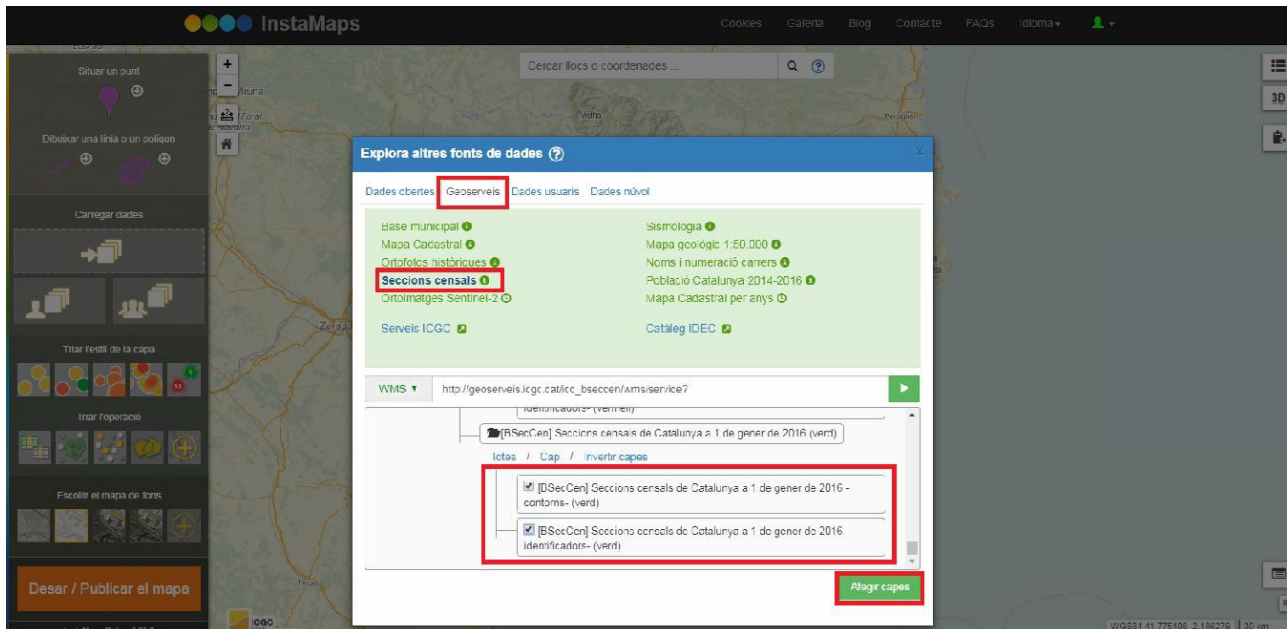
A continuació, es descriu en detall el procediment a seguir:

- Entrar a l'aplicació i crear un nou usuari.
- A la pantalla d'inici, clicar sobre "Fes el teu mapa" (representat amb un rectangle verd).
- S'obrirà una pantalla amb un mapa de Catalunya i una llegenda a la part esquerra de la pantalla. la llegenda, a l'apartat de "Carregar dades" clicar sobre "Explora altres fonts de dades", situat a la dreta.

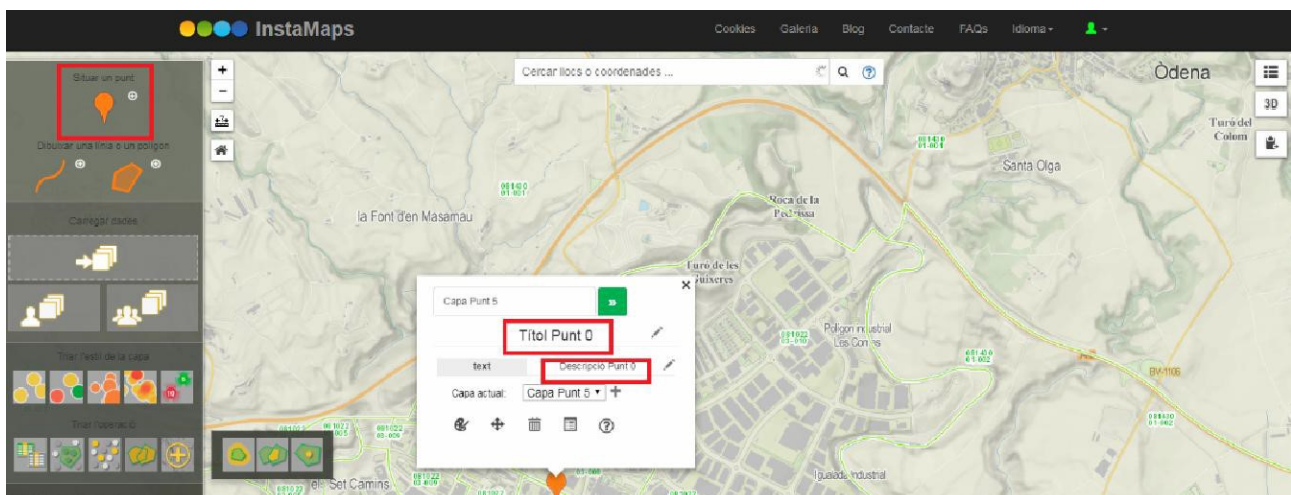
² <https://www.instamaps.cat> (data consulta 10 octubre de 2018).

- A la nova finestra que s'obra, clicar la pestanya "Geoserveis" i després "Seccions censals". Es desplegarà una petita llegenda. Desplaçar el cursor al final i clicar les dues últimes opcions anomenades "[BSecCen] Seccions censals de Catalunya a 1 de gener de 2016 - Contorns - (verd)" i "[BSecCen] Seccions censals de Catalunya a 1 de gener de 2016 - identificadors - (verd)". Finalment, clicar "Afegir capes", situat a l'extrem inferior a la dreta.

Aquesta operació serveix per delimitar el territori per seccions censals i facilitarà la gestió a l'hora de representar-hi les diferents demarcacions. El resultat d'aquesta operació serà un mapa de Catalunya, dividit en seccions censals (limitades per línies de color verd).

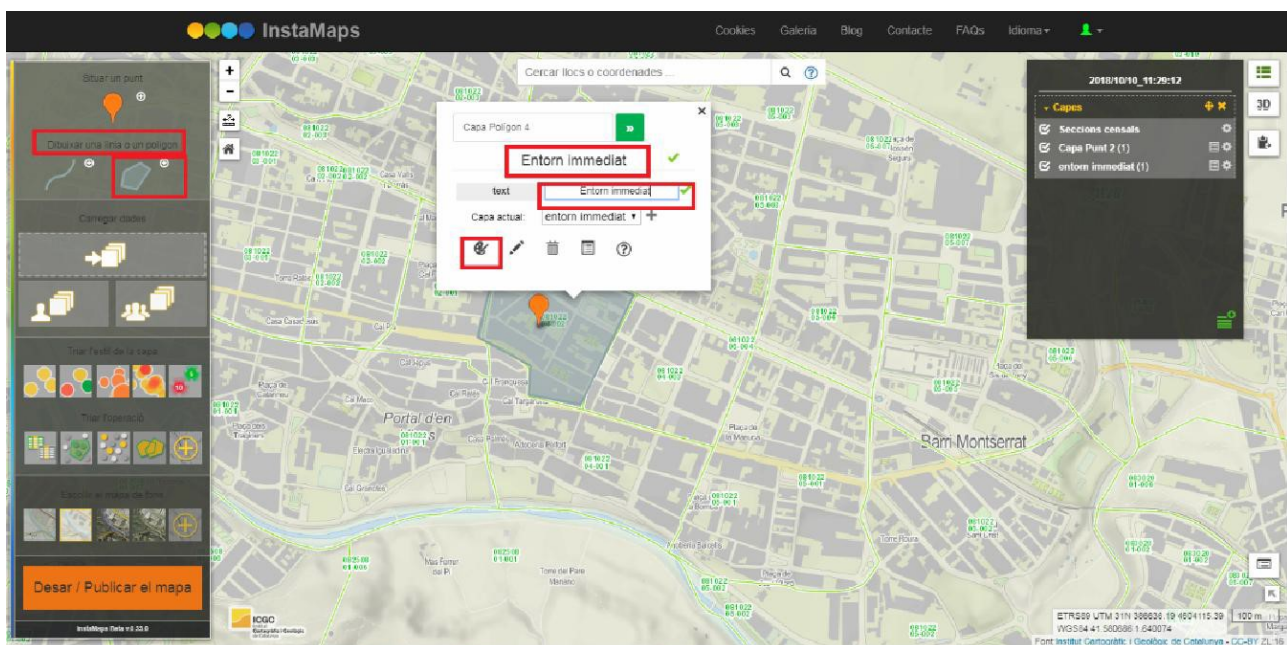
- En aquest mapa de seccions censals s'ha de fer zoom (o ampliar la pantalla) manualment i cercar el municipi on es situa l'ateneu. Un cop trobat, s'ha d'anar a la llegenda que es troba a la part esquerra de la pantalla, clicar "Situar un punt" i anar al mapa i clicar exactament allà on es troba l'ateneu. Posteriorment, es torna a clicar sobre el nou punt i s'obra una petita pestanya, on posa "Títol Punt 0" i "Descripció Punt 0" s'ha d'escriure el nom de l'ateneu i després tancar la pestanya.

- Un cop situat i nombrat l'ateneu al mapa, es procedeix a definir la primera demarcació territorial: entorn immediat. Normalment, l'entorn immediat es correspon amb la secció censal on es situa l'ateneu⁴.

En el cas que el punt de l'ateneu estigués situat entre dues seccions censals es pot valorar la possibilitat d'incloure les dues seccions censals en l'entorn immediat, tot i que dependrà de la configuració territorial i demogràfica específica.

- Tornar a la llegenda esquerra i clicar sobre “Dibuixar una línia o un polígon” i després sobre la icona que està més a la dreta, que representa les àrees. Situar-se sobre el mapa, damunt de la secció censal que es convertirà en l'entorn immediat, i resseguir amb el cursor del ratolí, fent petits clics (a fi de d'anar donant la forma que interressi). Acabat de delimitar l'entorn immediat s'obrirà una llegenda i, al igual que s'ha nombrat l'ateneu, es nombrarà “Entorn immediat”⁵.

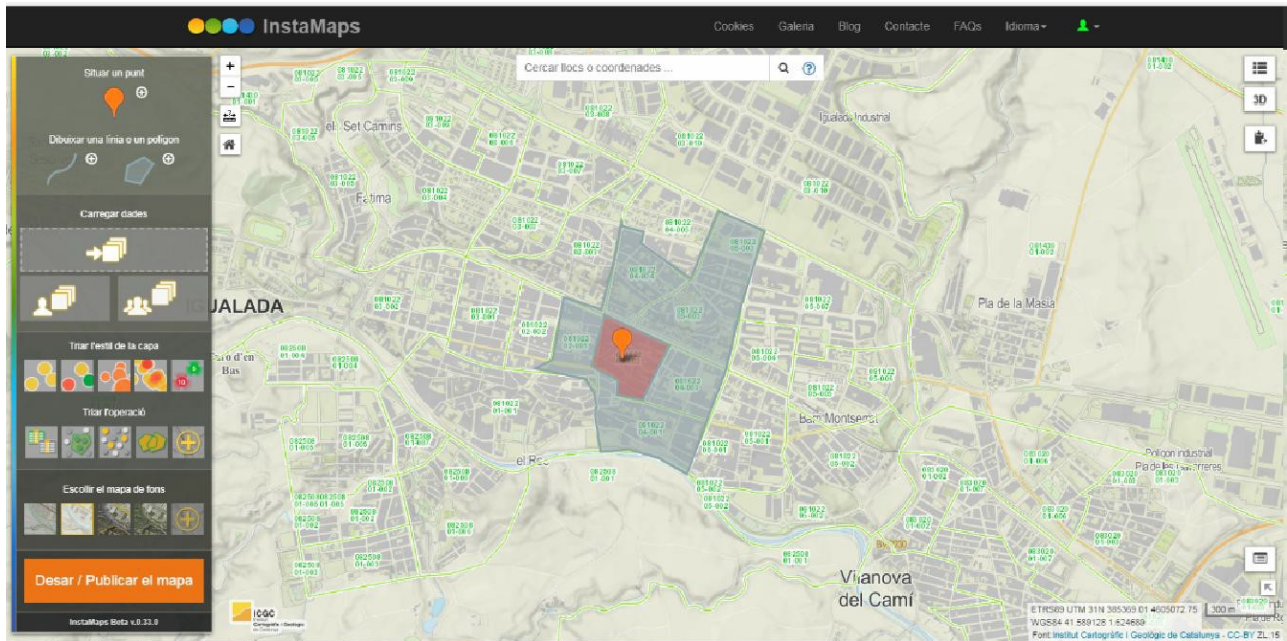

- Per delimitar la demarcació de l'entorn proper, s'ha de repetir la mecànica utilitzada per la demarcació d'entorn immediat. Habitualment, la fórmula més pràctica—sempre que sigui coherent amb la conceptualització d'entorn proper—és adscriure a aquest entorn les seccions censals que limiten contínuament amb la de l'entorn immediat on es situa l'ateneu.

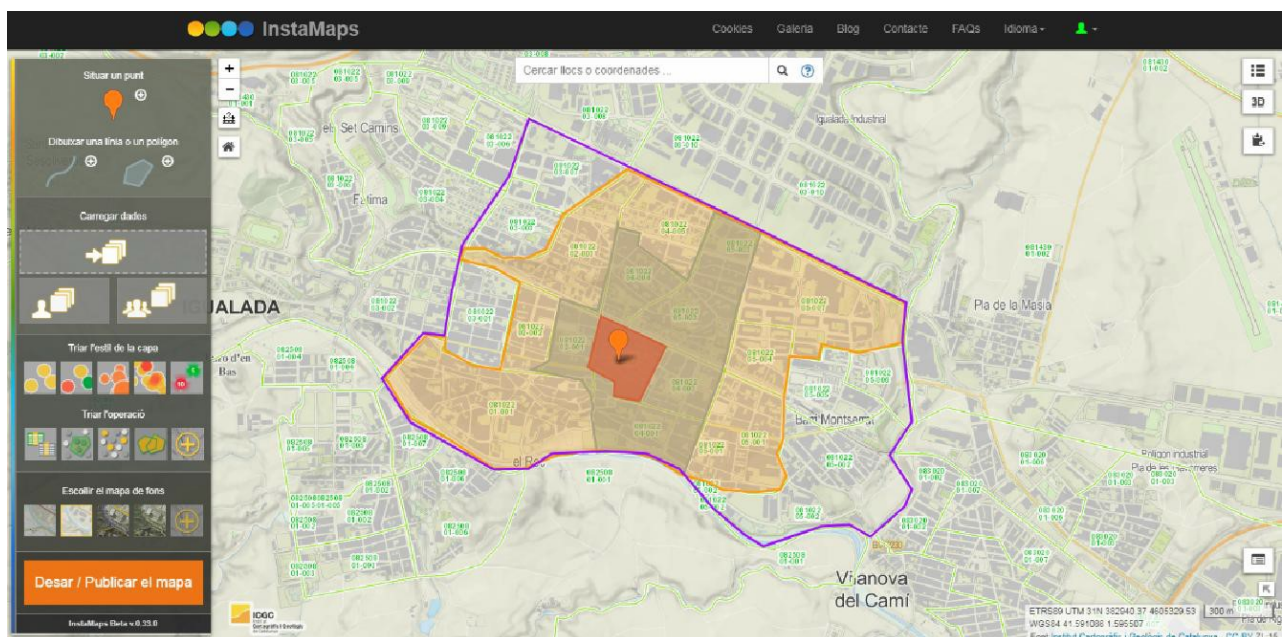
3 Les demarcacions: entorn immediat, entorn proper, tercera corona i quarta corona han de comprendre, en qualsevol cas, seccions censals senceres, a fi de poder disposar de dades demogràfiques.

4 Per la conceptualització de la demarcació d'entorn immediat, veure l'apartat 1.6 d'aquest mateix document.

5 El programa permet força funcions, entre les quals hi ha les referents a formats (canvis de colors, ...), a l'objecte del present treball s'obvien aquest tipus d'especificacions. Tot i així, es suggereix que cada demarcació territorial es senyali amb un color diferent, fent molt més visual els resultats de la mapificació.

- Es repeteix aquesta mecànica per delimitar sobre el mapa les demarcacions: tercera corona i quarta corona. Sempre tenint present la seva conceptualització.
- A fi d'exemplificar el procés de mapificació s'han realitzat les demarcacions territorials en base a l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera, del municipi d'Igualada, sent el resultat final d'aquesta la que expressa en el següent mapa, on la part central de color taronja seria l'entorn immediat, la part circumdant de color verd-gris seria l'entorn proper, la part groga la tercera corona i la delimitada per la línia lila seria la quarta corona.

6 Veure apartat 1.6 d'aquest mateix document.

- Finalment, cal clicar la icona de la dreta de la pantalla “Exportar i imprimir mapa” i guardar el mapa clicant a “Desar/ Publicar el mapa”. Aquesta darrera opció permet recuperar en tot moment la feina feta i continuar treballant.

Dossier informatiu

Veure dossier annex 1

Indicadors

Veure dossier annex 2

Font: **BCF Consultors**

Data de publicació: **Setembre 2019**

Edita: **Gabinet Tècnic**

ISSN: **2385-3255**

Dipòsit legal: B 5700-2014

Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada
3.0 No adaptada de Creative Commons